

VENEZUELA ÜLKE RAPORU

2020

Hazırlayan: Ceren COŞKUN

İÇİNDEKİLER

GENEL BİLGİLER	3
ÜLKEYE İLİŞKİN BİLGİLER.....	3
GENEL EKONOMİK DURUM	4
EKONOMİK YAPI	4
HİPER ENFLASYON SORUNU	4
SOSYAL HARCAMALAR.....	4
KAMU GELİRLERİNİN GSYH'YE ORANI	5
VENEZUELA'NIN DIŞ TİCARETİ	5
TÜRKİYE İLE TİCARETİ	8
PAZAR İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER	12
TİCARETİ ETKİLEYEN KÜLTÜREL FAKTÖRLER	12
İŞ HAYATI	12
VİZE UYGULAMASI & SEYAHAT.....	12
RESMİ TATİLLER	13

GENEL BİLGİLER

ÜLKEYE İLİŞKİN BİLGİLER

GSYİH (Milyon \$): 62.920 (2020, IMF*)

KBGSYİH (\$): 2.430 (2020, IMF)

Nüfus: 28,644,603 (2020, CIA)

Yüzölçümü (km²): 912.050

Başkent: Karakas

Venezuela, başkanlık sistemi ile yönetilen bir Federal Cumhuriyettir (federal presidential republic). İdari açıdan 23 federal eyalet (federal states), Başkent Federal Bölgesi (capital federal district) ve 2 Federal Alan (federal territories) ile 72 adayı kapsayan 1 bağlı bölgeden (dependencies) oluşmaktadır. Karakas, Venezuela'nın başkentidir.

Başkent Karakas yaklaşık 3 milyon nüfusla en büyük şehirdir. Karakas'ı yaklaşık 2 milyon nüfusla Maracaibo, 1,7 milyonla Valencia, 1,2 milyonla Maracay ve 1 milyonla Barquisimeto takip etmektedir.

Toplam nüfus yoğunluğunun %65,7'si 15-64 yaş arası insanlardan oluşmaktadır.

Venezuela dünyanın en zengin petrol rezervlerine sahiptir. ABD Jeoloji Servisi'nin bir araştırmasına göre, Venezuela 513 milyar varil petrol rezervine sahiptir. Bu miktar, Suudi Arabistan'daki rezervin iki katıdır (OPEC** verilerine göre tespit edilmiş rezerv miktarı 302 milyar varildir). Diğer önemli yenilenemeyen kaynaklar arasında doğalgaz, demir, altın ve karbon bulunmaktadır. Ülkenin yenilenebilir kaynaklarının en önemlileri ise ormanlar ve nehirlerdir. Nehirler, elektrik üretiminde önemli bir paya sahiptir.

Bunun yanı sıra, ülkenin %24,5'i tarım arazisi olarak geçmektedir. Bunun %3,1'i tarıma elverişli arazi, %0,8'i çok yıllık bitkiler için arazi, %20,6'sı da daimi mera olarak kullanılmaktadır. (2020, CIA***)¹

¹*IMF - International Monetary Fund / Uluslararası Para Fonu

**OPEC - Organization of Petroleum Exporting Countries / Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü

***CIA - Central Intelligence Agency / ABD Merkezi Haber Alma Teşkilatı

GENEL EKONOMİK DURUM

EKONOMİK YAPI

Venezuela ekonomisine ilişkin yapılan kredi derecelendirme kuruluşlarının değerlendirme notlarına baktığımızda; ekonomik yapı açısından hükümetin öngörülme kararlar alması ve şeffaflık eksikliği ile petrole aşırı bağımlılığı nedeniyle “CCC” risk notuna sahip olduğu; bankacılık ve döviz kuru riski açısından ise “C” risk notuna sahip olduğu görülmektedir.

2014 yılından itibaren yaşanan iktisadi olumsuzluklar çerçevesinde Venezuela ekonomisinin 2018 yılında %18 ve 2019 yılında %5 küçülmüş olup, 2020 yılında da %10 luk bir küçülme beklenmektedir. 2020 işsizlik oranı tahmini %35’dir

HİPER ENFLASYON SORUNU

Enflasyon 2013 yılından itibaren artış hızını yükseltmiş, 2015 yılında üç haneli rakamlara ve 2017 yılında da dört haneli rakamlara ulaşmıştır. 2019 yılında da hiper enflasyon probleminin devam edeceği anlaşılmaktadır. 2018 yılı Ağustos ayında 5 sıfır atılmak suretiyle piyasaya sürülen yeni para birimi de, hiper enflasyon ortamında hızla değer kaybetmektedir.

Diğer taraftan, Uluslararası Para Fonu (IMF) da Venezuela ekonomisine ilişkin tahminlerinde güncelleme yapmıştır. IMF’nin 2020 enflasyon oranı tahmini yüzde beşyüz bindir. Yoksul kesimlerin gelir dağılımını iyileştirme politikaları, enflasyonun başlıca sebebi sayılmaktadır.

Venezuela’da 2002 ila 2012 arasındaki 10 yıllık dönemde ekonomi politikaları kapsamında yoğun devletleştirmeler yapılmıştır. Kamulaştırmanın en fazla yapıldığı sektörler; inşaat, tarım, petrol, ticaret ve gıda olmuştur. Ülkede uygulanan makro-ekonomik politikalar, devletleştirme uygulamaları ve kambiyo rejimi; ülkede (özellikle) yatırımcıların ihtiyaç duyduğu ekonomik istikrarı sağlayamamakta, ülkeyi terk etmelerine neden olmakta ve yeni yabancı yatırımcıların ülkeye çekilmesini zorlaştıran olumsuz unsurlar olmaktadır.

SOSYAL HARCAMALAR

2000-2014 arasında GSYH’nin %20’sinden %40’lara yükselmiştir. Bu harcamalara bağlı olarak fakirlik ve gelir eşitsizliği hızla aşağı çekilmiştir. Ancak, 2014 yılından itibaren petrol fiyatlarındaki aşağı yönlü sert düşüş eğilimi Venezuela’nın önceki harcamalarını sürdürülemez hale getirmiştir. Petrol fiyatların yüksek olduğu dönemde tasarruf yapılmadığı için fiyatlar düşünce makroekonomik uyum politikaları için gerekli fon bulunamamıştır.

Son zamanlarda ekonomik kriz ve yaptırımlara bağlı olarak fakirlik tekrar artışa geçmiş, sağlık koşulları gittikçe bozulmaya başlamıştır. Bir üniversitenin yaptığı araştırmaya göre nüfusun %87’si gerekli gıda ürünlerini alabilecek paraya sahip olmadıklarını açıklamıştır. Okul çağındaki çocukların yetersiz beslenme oranları %30’lara yükselmiştir. Uzun bir süredir

görülmeven kızamık, difteri, verem gibi hastalıkların bazı bölgelerde tekrar salgın haline gelmeye başlamıştır.

Venezuela’da **asgari ücret** resmi kur ya da kara borsa kuruna göre yaklaşık 30 katlık bir fark gösterese de oldukça düşüktür. 2018 yılı Haziran ayı itibarıyla 5,2 milyon Bolivar (BsF) olan asgari ücret resmi kurla hesaplandığında yaklaşık 65 Dolara, kara borsa kuruyla hesaplandığında yaklaşık 2 Dolara tekabül etmektedir.

KAMU GELİRLERİNİN GSYH’YE ORANI

2010’lu yıllardan itibaren azalmaya başlarken, kamu harcamalarının oranı artış eğilimini devam ettirmiştir. 2017 yılı itibarıyla 78 milyar Dolar bütçe gelirlerine karşılık 160 milyar Dolarlık bütçe harcaması yapıldığı tahmin edilmektedir. 2017 yılında kamu gelirlerinin GSYH’ye oranı yaklaşık %36 iken harcamaların oranının %74 olduğu tahmin edilmektedir. Bu sonuçla kamu kesimi bütçe açığının GSYH’ye oranı %38’lere ulaşmıştır. Aynı dönemde kamu borçlarının GSYH’ye oranı ise yaklaşık %26 olarak gerçekleşmiş bulunmaktadır. Yaklaşık 105 milyar dolarlık **dış borç stokuna** sahip olan Venezuela 2017 yılı ortalarından itibaren vadesi gelen dış borç anapara ve faizlerini ödeyemez duruma düşmüştür.

Çin’e olan borçlar Venezuela’nın toplam dış borcunun yaklaşık beşte birini oluşturmaktadır. Çin, son on yılda Venezuela’ya 62 milyar Doların üzerinde borç vermiştir. Bu veri Çin’in tüm Latin Amerika’ya verdiği borçların %53’üne tekabül etmektedir.

VENEZUELA’NIN DIŞ TİCARETİ

Genel Dış Ticareti

Dış Ticaret Göstergeleri (1.000 \$)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2011	81.427.734	52.336.077	133.763.811	+29.091.657
2012	85.649.534	66.932.038	152.581.572	+18.717.496
2013	78.393.500	48.259.422	126.652.922	+30.134.078
2014	71.348.654	39.682.587	111.031.241	+31.666.067
2015	38.206.776	28.650.304	66.857.080	+9.556.472
2016	29.384.859	15.533.767	44.918.626	+13.851.092
2017	32.014.342	10.564.604	42.578.946	+21.449.738
2018	35.055.270	11.254.676	46.309.946	+23.800.594

Kaynak: Trademap-Mirror Data,2020 (Nisan)

İhracat

İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 \$)

GTİP	Ürünler (ilk 10)	2015	2016	2017	2018
2709	Hampetrol	27.935.958	20.493.864	24.702.791	26.380.399
2710	Akaryakıt	6.009.193	3.377.972	3.108.902	3.335.005
7108	Külçe altın	928.939	2.922.914	1.048.574	2.710.956
2905	Asiklik alkoller	495.584	334.233	496.716	551.394
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	363.771	362.863	334.923	218.559
7203	Demir olan müstahsallar (demirli ürünler)	247.734	213.168	327.100	191.137
7601	İşlenmemiş alüminyum	219.569	200.431	270.460	186.971
2713	Petrol koku, petrol bitümeni, asfalt	396.593	203.378	267.008	154.859
0306	Kabuklu deniz hayvanları (canlı, taze, dondurulmuş)	48.531	73.851	94.145	84.586
3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	144.455	203.378	182.124	80.950
	Genel Toplam	38.202.126	29.394.276	31.991.665	34.892.348

Kaynak: Trademap, 2020(Nisan)

2018 yılında Venezuela'nın toplam ihracatı %9 artarak 34,9 milyar Dolar'a yükselmiştir. En önemli ihracat ürünleri ham petrol, akaryakıt ve külçe altındır.

İhracatında Başlıca Ülkeler (1.000 \$)

Ülkeler (ilk 10)	2015	2016	2017	2018
<u>ABD</u>	16.223.281	11.444.240	12.750.583	13.515.653
<u>Çin</u>	6.777.714	5.562.819	7.219.922	7.334.029
<u>Singapur</u>	1.779.586	1.139.164	1.360.937	750.798
<u>İsveç</u>	348.373	293.625	379.279	370.595
<u>Almanya</u>	154.754	157.623	288.652	369.962
<u>Hollanda</u>	160.309	53.155	30.163	366.353
<u>İspanya</u>	911.838	278.771	430.340	317.459
<u>Malezya</u>	459.804	216.273	358.828	279.635
<u>Belçika</u>	155.797	108.790	115.834	216.845
<u>İtalya</u>	148.789	94.015	189.225	157.455
Genel Toplam	38.206.776	29.384.859	32.014.342	35.055.270

Kaynak: Trademap-Mirror Data, 2020 (Nisan)

Venezuela'nın ihracatındaki başlıca ülkeler ABD, Çin, Singapur'dur.

İthalat

İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 \$)

GTİP	Ürünler (ilk 10)	2015	2016	2017	2018
2710	Petrol yağları (yakıt nafta, uçak benzini, kurşunsuz benzin)	2.369.965	1.743.282	1.972.870	4.476.288
1005	Mısır	480.430	414.111	377.430	311.781
1006	Pirinç	180.974	150.934	169.345	294.579
1001	Buğday	494.617	250.755	248.945	279.311
1507	Soya yağı ve fraksiyonları	337.258	189.641	153.637	226.633
2909	Eterler, eter-alkoller, eter fenoller,	558.024	258.284	168.024	173.248
2304	Soya fasulyesi küspesi	371.469	326.589	160.079	186.989
8421	Santrifüjler	229.233	137.457	160.728	74.004
3004	İlaçlar (dozlandırılmış)	1.471.993	716.935	274.272	65.607
1902	Makarna	5.837	29.907	156.359	54.270
	Genel Toplam	28.780.988	15.540.909	10.577.441	11.155.247

Kaynak: Trademap, 2020 (Nisan)

Venezuela'nın toplam ithalatı 2018 yılında %5,5 artarak 11,2 milyar Dolar'a yükselmiştir. Venezuela'nın ithalatında akaryakıt (nafta, uçak benzini, jet yakıtı, kurşunsuz benzin) başı çekmektedir.

Venezuela'nın 54 milyon Dolar'lık makarna ithalatında Türkiye 1. sıradadır. Ancak satış birim fiyatı (451 USD/ton) ülkeye makarna ihracatı yapan diğer ülkelere göre kıyaslandığında bir hayli düşük kalmaktadır. (Örn. Meksika 970 USD/ton; Brezilya 609 USD/ton; Şili 1.240 USD/ton; Mısır 1.000 USD/ton; Amerika 2.076 USD/ton)

Venezuela'nın mısır ithalatında ise; Türkiye ilk defa 2019 yılında Venezuela'ya mısır ihraç etmiş olup, rakamsal olarak az da olsa 3. sırada yer edinmeyi başarmıştır. Pirinç ithalatını coğrafi olarak yakın ülkelere yaptığı görülmektedir. Buğdayı ise Rusya, ABD ve Kanada'dan ithal etmektedir.

İthalatında Başlıca Ülkeler (1.000 \$)

Ülkeler (ilk 10)	2015	2016	2017	2018	% Pay (2018)
Brezilya	2.986.604	1.275.738	469.655	6.119.612	54
ABD	8.345.880	5.214.302	4.127.237	1.746.405	16
Çin	5.315.772	2.518.913	1.746.405	1.146.539	10
İspanya	400.121	242.347	125.161	576.942	5
Hollanda	347.299	156.272	73.655	196.170	1,7
Şili	339.050	146.004	67.844	149.997	1,3
Rusya	224.469	334.257	67.590	131.815	1,2
İtalya	480.772	253.139	167.315	120.531	1,1
Almanya	570.844	310.195	198.485	84.063	0,7
Türkiye	18.681	18.034	37.483	80.941	0,7
Genel Toplam	28.650.304	15.533.767	10.564.604	11.254.676	100

Kaynak: Trademap, 2020(Nisan)

Venezuela'nın ithalatında önde gelen ülkeler; Çin, ABD ve Brezilya'dır. Türkiye'nin de artış trendinde olduğu ve 10. sırada yer aldığı dikkat çekmektedir.

TÜRKİYE İLE TİCARETİ

Türkiye-Venezuela Dış Ticaret Göstergeleri (1.000 Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2007	41.699	132.454	174.153	-90.755
2008	27.696	198.284	225.980	-170.588
2009	36.420	120.742	157.162	-84.322
2010	44.171	149.846	194.017	-105.675
2011	84.232	153.280	237.513	-69.048
2012	156.268	197.720	353.988	-41.452
2013	75.827	193.595	269.422	-117.768
2014	48.563	122.633	171.196	-74.070
2015	18.681	106.970	125.651	-88.289
2016	18.034	65.252	83.286	-47.218
2017	37.483	116.538	154.021	-79.055
2018	120.531	1.019.197	1.139.733	-898.661
2019	131.557	19.799	151.356	111.759

Kaynak: TUIK, 2020 (Nisan)

Venezuela ile dış ticaretimizin verileri incelendiğinde, 2018 yılında ithalat oranımızın 10 kat artmasına rağmen ihracat oranımızın ithalat oranımıza kıyasla daha az arttığı gözlemlenmektedir. 2019 yılına baktığımızda ise, denge de negatiften artıya geçtiğimiz görülmektedir. 2019 yılında ihracatımız %9 artarken ithalatımız %98 gibi büyük oranda gerilemiştir. Bunun sebebi, 2018 yılında Venezuela'dan yapmış olduğumuz 900 milyon dolar civarındaki altın alımıdır.

Türkiye'nin Venezuelaya İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 \$)

GTIP	Ürünler (ilk 15 ürün)	2017	2018	2019
1902	Makarnalar	10.164	28.960	64.554
1101	Buğday unu/mahlut unu	12.985	7.873	31.638
2710	Petrol yağları	115	4.882	4.588
3401	Sabunlar	26.07	2.505	3.475
9619	Sihhi havlular (pedler) ve tamponlar	2.192	2.064	3.297
3402	Yüzey-aktif organik maddeler	20	403	2.487
2106	Yenilen çeşitli gıda müstahzarları	28	152	2.242
1512	Ayçiçekyağı, Aspir Yağı ve Pamuk Yağı	582	13.817	2.100
1604	Hazırlanmış/konserve edilmiş balıklar	187	3.807	1.854
8507	Elektrik akümülatörleri	94	2.947	1.126
1905	Ekmek, pasta, kek, bisküvi ve diğer ekmekçilik mamulleri	176	159	1.066
4818	Tuvalet kağıdı	11	112	1.034
8437	Tohum, tahıl temizleme, ayırma veya sınıflandırma makineleri	255	82	858
3305	Saç için karışımlar	241	398	836
8707	Kabinler, traktörler için, motorlu taşıtlar için gövdeler	0	484	524
	Genel Toplam	37.483	120.531	131.557

Kaynak: TUIK, 2020 (Nisan)

2019 yılı itibarıyla makarna, buğday unu, petrol yağları ve sabunlar Venezuela'ya ihracatımızın önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Venezuela'ya Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektörü İhracatımızda Başlıca Ürünler

		2017	2018	2019	Vergi
GTİP	Ürün Adı	Değer (USD)	Değer (USD)	Değer (USD)	Oranları
19	PASTACILIK ÜRÜNLERİ	10.384.833	29.131.671	65.662.258	%20
11	DEĞİRMENCİLİK ÜRÜNLERİ, MALT, NIŞASTA, İNÜLİN, BUĞDAY GLUTENİ	13.046.744	9.419.056	31.663.915	%20
21	YENİLEN ÇEŞİTLİ GIDA MÜSTAHZARLARI (KAHVE HÜLASALARI, ÇAY HÜLASALARI, MAYALAR, SOSLAR, DİYET MAMALARI, VB.)	134.695	1.181.511	2.690.984	%15-19
1507+1511+1512+1513+1514+1515+1516.20+1517+1518	BİTKİSEL YAĞLAR	591.017	13.843.673	2.439.751	%7-40
18	KAKAO VE KAKAO MÜSTAHZARLARI	143.550	68.188	487.660	%20
17	ŞEKER VE ŞEKER MAMULLERİ	124.753	1.344.418	250.001	%40
0713	KURU BAKLIYAT	610	5.140.445	117.277	%5
10	HUBUBAT	0	0	51.092	%4-19
23	HAYVAN YEMİ VE KABA YEMLER	0	0	6.637	%6-40
12	YAĞLI TOHURLAR	0	0	506	%0-40
09 (0902 hariç)	KAHVE VE BAHARAT	2.296	97.000	2.481	%10-12
TOPLAM		24.428.498	60.225.962	103.372.562	

Kaynak: TUIK, Market Access Map 2020 (Nisan)

2019 yılında Venezuela'ya yönelik hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektörü ihracatımız %72 artarak 103,4 milyon Dolar'a yükselmiştir. İhracatımızda en önemli ürünler pastacılık ürünleri, değirmencilik ürünleri, yenilen çeşitli gıda müstahzarları ve bitkisel yağlardır. Veriler doğrultusunda görülen odur ki, Venezuela tarım ürünleri konusunda dışa bağımlı bir ülkedir.

2018 verilerine göre Venezuela'nın makarna ithalatının %50'si ülkemizce sağlanmıştır. Fakat yüksek vergi oranları ve birim fiyatın diğer ülkelere kıyasla düşüklüğü göze çarpmaktadır. Bunun yanı sıra ekmek, pasta, kek, bisküvi ve diğer ekmekçilik mamulleri için ilgi çekici bir pazar olarak değerlendirilebilir. Ekmek, pasta, kek, bisküvi ve diğer ekmekçilik mamulleri için Venezuela ithalatının %4'ü tarafımızca sağlanmaktadır. Vergi avantajı kazanabilirsek pazara giriş kolaylaşacaktır. Yine aynı şekilde ülkenin buğday unu ihtiyacının %30'u ülkemiz tarafından sağlanmaktadır, yüksek vergi oranlarına rağmen bu iyi bir orandır, vergi avantajı sağlanırsa pazar daha da cazip hale gelecektir. Bunun yanı sıra, ülkenin ayçiçekyağı, aspir yağı ve pamuk yağı ithalatının %63'ü Türkiye tarafından sağlanmaktadır. %40 gibi bir vergi oranı

pazarı Türkiye için zorlaştırmaktadır. Venezuela'nın kuru baklagil alanında dünya ithalatındaki payı %2'dir ve diğer ihrac ettiğimiz ürünlere görece düşük vergi uygulanmaktadır, ihracatımızın ithalatlarındaki payı %3 olmasına rağmen bu avantajlı durum, pazarı kuru baklagil sektöründeki firmalarımız için cazip kılmaktadır. Bunun yanı sıra oraya özgü bazı fasulye tiplerini de ülkemizin ihrac ettiği görülmektedir.

Türkiye'nin Venezuela'dan İthalatında başlıca Ürünler (1.000\$)

GTİP	Ürünler (ilk 15 ürün)	2016	2017	2018
72	Demir ve çelik	54.799	47.186	14.411
07	Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular		17	2.266
76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	631	173	1.726
78	Kurşun ve kurşundan eşya			666
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar,		901.002	236
24	Tütün			218
44	Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü	7.358	35.522	78
34	Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler			78
22	Meşrubat, alkollü içkiler ve sirke	21		41
40	Kauçuk ve kauçuktan eşya	419		36
87	Motorlu kara taşıtları, aksam, parça, aksesuarı	14	9	17
41	Ham postlar, deriler (kürkler hariç) ve köseleler		43	9
99	Kişisel eşyalar			2
18	Kakao ve kakao müstahzarları	12	33	2
84	Kazanlar, makineler,	5		1
	Genel Toplam	116.537	1.019.197	19.798

Kaynak: TUIK, 2020 (Nisan)

2019 yılında %98 gibi büyük oranda gerilemiştir, bunun sebebi 2018 yılında 900 milyon dolarlık yapmış olduğumuz Altın ithalatıdır. En çok demir-çelik, yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular, alüminyum ve alüminyumdan eşya ithal ettiğimiz görülmektedir. Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular ihracatımızı Venezuela'ya özgü bazı fasulye tipleri oluşturmaktadır. Yine gıda maddesi olarak, dünyanın sayılı kakao ihracatçılarından biri olan Venezuela'dan az da olsa kakao aldığımız görülmektedir.

PAZAR İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Firmalarımızın pazara girişte İspanyolca bilen personel istihdamı, yabancı dil engelinin aşılmasını sağlayacaktır. Ülkenin kendine has dinamiklerinin anlaşılması, ithalat lisansı uygulaması, döviz kontrolü ve ikili kur sistemi vb. konularda bilgi sahibi olmak büyük önem taşımaktadır.

TİCARETİ ETKİLEYEN KÜLTÜREL FAKTÖRLER

15 Aralık-15 Ocak döneminde gerek özel sektör gerekse kamunun faaliyetleri durma noktasına geldiği için, bu tarihler arasında bir iş ziyareti gerçekleştirmemekte fayda bulunmaktadır.

Venezuela büyümesini önemli ölçüde dış göç kabulü ile gerçekleştirmiş bir ülke olduğu için, Venezuelalı iş insanları yabancılara karşı son derece açık ve saygılıdır. Ancak, iş görüşmesinin başlangıç aşamalarında nadiren de olsa olumsuz bir tavır takınmaları olasıdır.

Zaman kavramı oldukça farklıdır. Firmaların idari yapılarında önemli bir hiyerarşi söz konusu olduğu için kararların alınması ve uygulamaya konulması zaman alabilmekte, her türlü bankacılık işlemleri ya da kamu idaresindeki iş süreci karmaşık olabilmektedir. Bu itibarla sabırlı olmak gerekmektedir.

Bununla birlikte, makul bir süre geçtikten sonra, Venezuela'daki potansiyel müşteriden herhangi bir dönüş söz konusu olmadığında, bunun söz konusu firma veya şahsın sunulan iş teklifiyle ilgilenmediğinin göstergesi olduğu değerlendirilebilir.

İŞ HAYATI

Gümrüklerde prosedürlerin karmaşıklığı ve fazla uzun sürmesi, bankacılık işlemlerinin uzun sürmesi sebebiyle para transferlerinin gecikmesi, döviz piyasasında istikrarsızlık yaşanması, ithalatçı firmaların izin belgelerini almasının çok uzun sürmesi, Çin'in pazara yakın olması ve Venezuela ile özel anlaşmaları nedeniyle rekabet üstünlüğü sağlaması ülkedeki iş ve ticaret hayatının başlıca unsurlardır.

VİZE UYGULAMASI & SEYAHAT

Resmi ve umuma mahsus pasaport sahibi Türk vatandaşları, 90 güne kadar turistik amaçlı seyahatlerinde vizeden muaftırlar. Resmi pasaport sahibi Venezuela vatandaşları 30 gün, umuma mahsus pasaport sahipleri ise 90 gün süreyle vizeden muaftırlar.

THY, İstanbul-Havana-Karakas hattında 2016 Aralık ayından bu yana haftada üç gün doğrudan sefer yapmaktadır.

RESMİ TATİLLER

12-13 Şubat (Karnaval), 19 Nisan (Bağımsızlık İlanı), 1 Mayıs (İşçi Bayramı), 24 Haziran (Carabobo Savaşı), 5 Temmuz (Milli Gün), 24 Temmuz (Kurtarıcı Simon Bolivar'ın Doğum Günü), 12 Ekim (Yerli Direnişi Günü), 1 Kasım (Azizler Günü)

KAYNAKÇA

“Ticaret Bakanlığı Venezuela Ülke Bilgileri”, erişim Nisan, 2020, <https://ticaret.gov.tr/yurtdisiteskilati/quney-amerika/venezuela/genel-bilgiler>

“IMF, Countries, República Bolivariana De Venezuela”, erişim Nisan, 2020, <https://www.imf.org/en/Countries/VEN>

“CIA, The World Factbook”, erişim Nisan, 2020, <https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/vm.html>